

פרידה אינה התחלה אלא סוף שדורש עבודת אבל

'צי' הוא ספר עצוב, חכם להפליא, מלא ביופי מסתורי. אפשר לראות בו מחרוזת של שירי פרידה, אבל אולי נכון יותר לראות בו מחרוזת של שירי מפגש

צי // אלכס בן ארי מוסד ביאליק 49 עמ'

א לכס בן־ארי העניק לספרו השישי את השם 'צי', שם קשה, רחוס ופתוח גם יחד, שתי אותיות שנעלמות לתוך הברה אחת שאמורה לה כיל את המרובה. שורת השיר שממנה לקוח השם מתייחסת לריבוי של מכתבים שלא נשלחו, מילים ורגשות וכמיהות וכעסים שהלכו לאיבוד, אולי נשלחו לאברון, והמשורר נחלץ מהם לטובת ריי קנות שמאפשרת חיים חדשים: "השקתי צי סירות נייד לצור על מפרצן / כעת אפנה אל הימים המ' שתרעים ריקים ממני וממך". ואכן, אם יש בספרו החדש של בן־ארי איזושהו צי – זהו צי של פרידות,

חבל

הפכתי את הספר. לא ידעו
מה אני קורא. לא יוכלו
להקיש עלי, להשליך חבל
ולטפס אלי. לעצור סמוך,
להישיר מבט, להנביט שיהיה, למשות חבה, לגדם
את הדממה. הפכתי את הספר. הבית
ריק. אני מתנשם בתוך השקט. מחטט אכל
מקפסאות. שמו. עירם. מגבב דברים לערמות. רץ.
מאונן. מתגולל בספות. צורח מהנאה
בקול נורא. קיסר מבעת. טובא.

כדידויות ומרחקים, על הכאב והבטחות הגאולה המתעתעות שיש בהם.

הקריירה של בן־ארי כמשורר מיוחדת במינה. ששת ספריו משרטטים מסלול מרתק, עקלתוני, מפתיע כמו שיר. ספרו הראשון, 'ימים סמויים', היה ספר ביכורים בולט ביופיו ועם זאת קונבנני

ציונלי למדי בפואטיקה שלו – מהוררת, מופנמת, כמקובל בשירת המיינסטרים של ראשית שנות האלפיים, כזאת שחותרת להציע את מיטב המילים במיטב סדרן. הספר נחתם בשיר מופלא ממש – שיר אהבה שבו המשורר דימה את עצמו לאפרסק שנאכל על ידי אהובתו, גרסה מעודנת במיוחד ל'אהבת תפוח הזהב' של רליה רביקור ביץ, שהעניקה ביטוי לכמיהתו להיעלם אל תוך חיים משותפים עם זולת אהוב, כלומר: לא להיות לבד אפילו קצת, אפילו לרגע. השיר הוא התגלה בדי עבר כאקורד הסיום של שירת בן־ארי המוקדמת, שכן מרגע פרסומו עשה המ' שורר כל מאמץ לכתוב שירה מנוגדת באופייה, לא רחבה ומתמסרת כמו שיר האפרסק, אלא מינימליסטית, מכונסת פנימה, כמעט חנוקה: הוא הפך למשורר שמתמחה בשיי

רי הייקו – אולי משורר ההייקו הישראלי המשורר כלל ביותר – ובספרים אחרים כתב שירה שאפשר לכנות "שירה בלתי־יצירתית": שירה המבוססת על מניפולציות מכניות של טקסטים קיימים. המ' גמה הזאת הגיעה לשיאה בספר מפליא במקוריותו, הספר 'מים מים', שבו חזר בן־ארי לספרו הראשון

אלי הירש || קורא שירה

ופירסם אותו בגרסה חדשה שבה רוב המילים מחורקות. משיר האפרסק, שהכיל יותר ממאה מילים, נותרו בגרסה המחוקקת רק חמש: "בחדר מוצלל להיכנס באפלת הבגידה". ההתמסרות המוחלטת של האפרסק התגלתה מחדש כסיפור על סוד וק ריעה, אם כי במחשבה שנייה המעבר לא היה דרטי מטי כמו שנדמה: בשני הקצוות של התהליך אפשר היה למצוא זוגיות טוטאלית: הראשונה מוארת וחגיגית, השנייה חשוכה ומיוסרת.

ואז הגיע 'צי' – שוב שירים פתוחים, רחבים, יפים להפליא, שמבוססים על פואטיקה של ויר טואוזיות וכנות כמו בספרו הראשון של בן־ארי, אלא שהפעם הם הרבה יותר קרובים לעצמם, נינוחים, רבי־ממדים, כמו בשיחה פתוחה שבמהלכה המשורר לא מפחד להיות (ליתר דיוק: לא מפחד לנסות להיות) בתוך עורו, על הכעס, הפחד, התסכול, ההומור המר ואפילו התוקפנות או הפראות שנחוצות לו כדי לא להיעלם בתוך

הזולת. הספר מוקדש להתמודדות ישירה אך גם מעודנת מאוד עם כמה מפחדינו הגדולים ביותר – בעיקר הפחד מבדידות, אבל גם הפחד מפגיעה או אובדן שכרוכים בכל מפגש, קרבה או אהבה. משיר לשיר הולכת ומתגלה הלבריות כאופציה קצת פחות מאימת, קצת יותר נגישה, אבל מתבררות גם הבטחות השוא של – המשורר מתוודע לעובדה שפרידה אינה התחלה של דרך חדשה אלא סוף שדורש עבודת אבל ומחולל צער וגעגוע.

'צי' הוא ספר עצוב, חכם להפליא, מלא ביופי מסתורי. אפשר לראות בו מחרוזת של שירי פרידה, אבל אולי נכון יותר לראות בו מחרוזת של שירי מפגש – מפגשים קצרים וארוכים, מקריים ומשמ

ב'צי' בן־ארי נולד מחדש כמשורר חזק ועצמאי, נאמן לעצמו עד כלות, וכעת נותר להתמתין להפתעה שיזמן ספרו הבא

עותיים, שנשלמים או מגיעים לקיצם. יפים במיוחד השירים המופנים ליוצרים – אהרן שבתאי, ג'ק קרואק, שלומי חתוכה – המעוצבים גם הם כשירי פרידה, לא ברור ממה: אולי מפנטזיה משוררית על בדידות מזהרת, ואולי להפך: מאידיאה כוונת של אהות משוררים. ב'צי' בן־ארי נולד מחדש כמשורר חזק ועצמאי, נאמן לעצמו עד כלות, וכעת נותר להתמתין להפתעה שיזמן ספרו הבא.